

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

ΣΑΒΒΑΤΟ 20/5/17, 5.30-7.30 μ.μ.

1) Δεληζώνα Ζωή, Παπαδοπούλου Κωνσταντίνα

«Δικαίωμά μου είναι...» (για δασκάλους)

Κάθε άνθρωπος έχει δικαίωμα να γνωρίζει, να αναζητά και να λαμβάνει πληροφορίες για όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες και να έχει πρόσβαση στην εκπαίδευση και την κατάρτιση σε αυτά. Λαμβάνοντας υπόψη ότι το σχολείο παίζει καθοριστικό ρόλο στην προετοιμασία των μαθητών ως αυριανοί ενεργοί πολίτες που θα γνωρίζουν, θα διεκδικούν και θα υπερασπίζονται τα δικαιώματά τους σχεδιάστηκε το παρόν βιωματικό εργαστήριο με θέμα: «Δικαίωμά μου είναι...», στο πλαίσιο του μαθήματος της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής, στην Ενότητα 12: «Δικαιώματα και Υποχρεώσεις».

Ο σκοπός του εργαστηρίου είναι οι μαθητές να ορίσουν και να κατανοήσουν τον όρο «ανθρώπινα δικαιώματα», να αντιληφθούν τη σπουδαιότητα της τήρησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε προσωπικό, κοινωνικό και οικουμενικό επίπεδο και να ευαισθητοποιηθούν, ώστε να οδηγηθούν σε δημιουργική αλλαγή στάσεων και πεποιθήσεων σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα και να αναλάβουν πρωτοβουλίες ενημέρωσης και διάχυσης στη σχολική κοινότητα. Η μεθοδολογία των δραστηριοτήτων βασίζεται στις αρχές της βιωματικής εκπαίδευσης. Ως εκ τούτου οι δραστηριότητες αποτελούν το κεντρικό στοιχείο της διδασκαλίας, προκειμένου να ενεργοποιηθούν από τους μαθητές μέσα από τις διαδικασίες μάθησης και να οδηγηθούν στην απόκτησή της γνώσης. Οι στρατηγικές εκμάθησης βασίζονται σε ομαδοσυνεργατικές τεχνικές, όπως παιχνίδια ρόλων, καταγινισμός ιδεών (παιχνίδι με σαΐτες, η τεχνική του world cafe), τεχνικές πρόβλεψης, παιχνίδια με εικόνες, κάρτες δικαιωμάτων, ασκήσεις επιχειρηματολογίας, ντοκουμέντα – μαρτυρίες.

2) Κατερίνα Δερματά, ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΜΗΜΑ IBBY-ΚΥΚΛΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

«Με σύμμαχό σου τα βιβλία, διώξε τη βία απ' τα σχολεία: η παιδική λογοτεχνία σύμμαχος στην αντιμετώπιση του φαινομένου του σχολικού εκφοβισμού.» (για δασκάλους;)

Το Ελληνικό Τμήμα της IBBY-Κύκλος του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου, ιδρυτικό μέλος του Δικτύου κατά της Βίας, συγκέντρωσε για τρίτη χρονιά τίτλους ελληνικών και μεταφρασμένων βιβλίων παιδικής λογοτεχνίας που αφορούν στο φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού. Ο κατάλογος των βιβλίων, με μορφή αφίσσας και σύνθημα «Με σύμμαχό σου τα βιβλία, διώξε τη βία απ' τα σχολεία διανεμήθηκε στα σχολεία όλης της χώρας, για την Πανελλήνια Ημέρα ενάντια στη Σχολική Βία και τον Εκφοβισμό (6η Μαρτίου). Παράλληλα, δημιούργησε τη «Βιβλιοθήκη ενάντια στο Σχολικό Εκφοβισμό», δηλαδή σακίδια με τα βιβλία και εκπαιδευτικό υλικό για την αξιοποίησή τους στην τάξη.

Κατά τη συμμετοχή τους στο εργαστήριο, οι εκπαιδευτικοί θα έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν το υλικό των σακιδίων και τον τρόπο αξιοποίησής τους, να διαμορφώσουν τις δικές τους δράσεις με αφορμή τα λογοτεχνικά κείμενα και τις εικόνες και να ανταλλάξουν ιδέες για την αξιοποίηση της λογοτεχνίας στην αντιμετώπιση του φαινομένου του σχολικού εκφοβισμού.

3) Νίκη Κάντζου, Τριανταφυλλιά Νικολούδη

Πρόσφυγες... Τι θα πάρω μαζί μου φεύγοντας (για εκπαιδευτικούς προσχολικής αγωγής και πρωτοβάθμιας)

Με αφορμή το βιβλίο «Τι θα πάρω μαζί μου φεύγοντας» (Ν. Κάντζου, Φ. Νικολούδη, εκδόσεις ΕΚΕΔΙΣΥ) θα πραγματοποιηθεί εργαστήριο για εκπαιδευτικούς ώστε να ευαισθητοποιηθούν στην σύγχρονη εκδοχή του κοινωνικού ζητήματος της προσφυγιάς, να αποκτήσουν ενσυναίσθηση απέναντι στις δυσκολίες που περνάνε εκατομμύρια συνάνθρωποι μας και να κατανοήσουν το δικαίωμα του καθενός για μια καλύτερη ζωή ανεξάρτητα από τον τόπο καταγωγής ή διαμονής. Το βιβλίο βασίζεται σε έργα ζωγραφικής παιδιών που εκτίθενται στο Μουσείο Σχολικής Ζωής και Εκπαίδευσης στην Πλάκα.

Ειδικότερα οι εκπαιδευτικοί θα συμμετάσχουν σε δραστηριότητες όπως:

- Δραστηριότητες ενσυναίσθησης
- Παρακολούθηση εκπαιδευτικών βίντεο με θέμα την προσφυγιά.
- Αλληλεπίδραση με έργα τέχνης που έχουν σχέση με την προσφυγιά.
- Φύλλα παρατηρητικότητας που βασίζονται στον Έντεχνο Συλλογισμό (Artful Thinking).
- Εικαστική έκφραση

Πάνω απ' όλα θα προσπαθήσουμε να απαντήσουμε στο ερώτημα «Τι θα πάρω μαζί μου φεύγοντας;» Φεύγοντας από το σπίτι μας, από τον τόπο μας, από τη χώρα μας...αν ήταν ανάγκη να φύγουμε αναγκαστικά.

4) Ελένη Καρδαμίτση, Μαρία Μπανούση

Η Συναισθηματική Νοημοσύνη στα Ανθρώπινα Δικαιώματα – Βιωματικές Δραστηριότητες στην Εκπαίδευση Ενηλίκων

Το βιωματικό εργαστήριο που έχει σχεδιαστεί έχει στόχο να ενημερώσει και να ευαισθητοποιήσει τους συμμετέχοντες για τα ανθρώπινα δικαιώματα μέσα από στοχευμένες διαδραστικές δραστηριότητες στην εκπαίδευση ενηλίκων.

Α' Δραστηριότητα: «Παραβιάσεις Δικαιωμάτων: Μίλα και Άκου»

Στόχος: Ενεργητική Ακοή και προετοιμασία

Οι συμμετέχοντες χωρίζονται σε ζευγάρια και μοιράζονται μία ιστορία που έχουν ζήσει, διαβάσει ή δει όπου καταπατούνται τα ανθρώπινα δικαιώματα. Όσο το ένα μέλος του ζευγαριού μιλάει το άλλο δεν αντιδρά λεκτικά ή μη λεκτικά. **Β' Δραστηριότητα:** «τα Ανθρώπινα Δικαιώματα στο Σώμα μου»

Στόχος: εμβάθυνση στα ανθρώπινα δικαιώματα, ενημέρωση για παραβιάσεις και ανάπτυξη ενσυναίσθησης, λειτουργίας σε ομάδα, συνεργασίας, επίλυσης συγκρούσεων

Οι συμμετέχοντες χωρίζονται σε 6 ομάδες και τους δίνονται 5 διαφορετικά ανθρώπινα δικαιώματα και 10 παραβιάσεις τους. Μέσα από συζήτηση, οι συμμετέχοντες πρέπει να επιλέξουν τις 5 παραβιάσεις που ταιριάζουν στα συγκεκριμένα δικαιώματα που έχουν και στην συνέχεια να τα κολλήσουν στο σώμα τους. Αφού όλες οι ομάδες έχουν ολοκληρώσει την εργασία τους, θα τους ζητηθεί να κινηθούν στο χώρο σαν αυτή την παραβίαση να συνέβαινε στους ίδιους εξασκώντας την ενσυναίσθησή τους.

Γ' Δραστηριότητα: «Ετοιμάζω ταξίδι»

Στόχος: Περαιτέρω εμβάθυνση στα ανθρώπινα δικαιώματα με τρόπο βιωματικό, ενσυναίσθηση, εργασία σε ομάδα, διαχείριση συγκρούσεων, αντιμετώπιση στερεοτύπων.

Οι συμμετέχοντες χωρίζονται σε ομάδες των 5. Στο μέτωπο κάθε συμμετέχοντα έχει τοποθετηθεί ένας ρόλος, τον οποίο ο ίδιος δε γνωρίζει (πχ. Μουσουλμάνος, φορέας HIV, τυφλός) αλλά οι υπόλοιποι μπορούν να δουν.

Τους δίνεται το εξής σενάριο: «Έχετε απεριόριστα χρήματα στη διάθεσή σας και καλείστε να κάνετε ένα ονειρεμένο ταξίδι 5 ημερών. Διαλέξτε προορισμό και φτιάξτε ένα πρόγραμμα στο οποίο είναι υποχρεωτικό να συμμετέχουν όλα τα μέλη της ομάδας και παρουσιάστε το μετά στην ολομέλεια. Στο ξενοδοχείο παρέχονται 2 δίκλινα και ένα μονόκλινο. Αποφασίστε πώς θα μοιραστείτε στα δωμάτια, χωρίς να αποκαλύψετε τις ταυτότητές σας.»

5) Κατερίνα Αλεξιάδη

Αυτοβιογραφία και διαφορετικότητα με θεατρικές τεχνικές: Agota Kristof Η αναλφάβητη - Μονόλογοι από το Αιγαίο (για εκπαιδευτικούς Γυμνασίου)

Το εργαστήριο βασίζεται στα βιβλία: Agota Kristof *Η αναλφάβητη* και *Μονόλογοι από το Αιγαίο*. Το πρώτο είναι ένα ολιγοσέλιδο βιβλίο, αυτοβιογραφικό. Η συγγραφέας ανακαλεί μνήμες από την παιδική και τη νεανική της ηλικία και τις γράφει με τη νεανική φρεσκάδα της τότε ηλικίας της. Η Agota Kristof, ουγγρικής καταγωγής, αναγκάζεται να μεταναστεύσει στην Ελβετία το 1956 μαζί με την οικογένειά της για να γλυτώσουν από τη Σοβιετική επέμβαση στη χώρα τους. Στο βιβλίο περιγράφει τις δυσκολίες που αντιμετώπισε στη νέα της πατρίδα.

Το δεύτερο βιβλίο έχει πολλά κοινά χαρακτηριστικά με το πρώτο και εκδόθηκε από το Πανελλήνιο Δίκτυο για το θέατρο στην Εκπαίδευση σε συνεργασία με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες. Τα κείμενά του έγραψαν ασυνόδευτοι ανήλικοι πρόσφυγες που συμμετείχαν σε κύκλο βιωματικών εργαστηρίων, τα οποία πραγματοποιήθηκαν σε ξενώνες φιλοξενίας στην Πάτρα και στην Αθήνα στο πλαίσιο της Δράσης «Μονόλογοι από το Αιγαίο». Είναι αυτοβιογραφικά και μιλούν για τη

διαφορετικότητα αφού μέσα από αυτά εκφράζουν τις εμπειρίες τους μέχρι να φτάσουν στην Ελλάδα, αλλά και τα καθημερινά προβλήματα που αντιμετώπισαν με τον ερχομό τους...

Στο εργαστήριο προσπαθούμε με θεατρικές τεχνικές να βιώσουμε τις δυσκολίες και τα συναισθήματα που ένιωσαν οι συγγραφείς στην προσπάθειά τους να εγκλιματιστούν στις νέες πραγματικότητες που συνάντησαν στις χώρες υποδοχής.

Οι βιωματικές δράσεις ολοκληρώνονται με ένα εργαστήριο δημιουργικής γραφής. Οι συμμετέχοντες θα γράψουν αυτοβιογραφικά κείμενα για κάποια σημαντικά γεγονότα της προσωπικής τους ζωής ή και της οικογένειάς τους. Θα τους ζητηθεί να φέρουν μαζί τους 3 φωτογραφίες από τα οικογενειακά τους άλμπουμ φωτογραφίας για να πλαισιώσουν τις αφηγήσεις τους με φωτογραφίες.

Το εργαστήριο έχει πραγματοποιηθεί σε παιδιά Γυμνασίου στο πλαίσιο της θεματικής εβδομάδας.

6) Παυλίνα Νικολοπούλου, Μαρία Ευαγγελίου

Μαθητικό Συμβούλιο (για εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων)

Στο εργαστήριό μας θα παρουσιάσουμε την προσομοίωση μιας συνεργατικής τάξης που εφαρμόζει την τεχνική της Παιδαγωγικής Φρενέ: Μαθητικό Συμβούλιο.

Η Παιδαγωγική Φρενέ στηρίζεται στις ιδέες και τις τεχνικές που πρώτος διατύπωσε και εφάρμοσε ο Γάλλος παιδαγωγός από την εποχή του μεσοπολέμου ήδη και τις οποίες αναπτύσσουν και εξελίσσουν τα κινήματα Φρενέ ανά τον κόσμο. Η παιδαγωγική αυτή υποστηρίζει ένα σχολείο ελεύθερο και δημοκρατικό στο οποίο η συνεταιριστική κοινότητα της τάξης και τα μαθητικά Συμβούλια κατέχουν κεντρικό ρόλο για τη λειτουργία της τάξης και του σχολείου.

Τα παιδιά βιώνουν τη δημοκρατία στο σχολείο τους και συν-διαμορφώνουν το περιβάλλον τους με τις δράσεις τους. Σκοπός της παιδαγωγικής Φρενέ είναι να δημιουργήσει τους ενεργούς υπεύθυνους και χειραφετημένους πολίτες του αύριο.

7) Λητώ Τσακίρη-Παπαθανασίου

Ο σχολικός εκφοβισμός μέσα από ένα μουσικό παραμύθι (για εκπαιδευτικούς προσχολικής αγωγής και πρωτοβάθμιας)

Εργαστήριο με ερέθισμα το μουσικό παραμύθι «Σεβαστιανός ο Φοβερός!» από την παιδαγωγό και συγγραφέα του βιβλίου Λητώ Τσακίρη Παπαθανασίου. Στόχος του είναι η συνειδητοποίηση των διαστάσεων του φαινομένου του σχολικού εκφοβισμού και οι τρόποι επίλυσης του μέσω των βιωματικών δράσεων και της πρώιμης παρέμβασης. Οι συμμετέχοντες θα μπουν διαδραστικά μέσα στην ιστορία του παραμυθιού αντιλαμβανόμενοι τις λεπτές ισορροπίες μεταξύ θύτη και θύματος.

Θα χωριστούν σε ομάδες θα λάβουν ρόλους, θα θέσουν ερωτήματα και θα βρουν απαντήσεις μέσα από συζήτηση στην ομάδα, αναστοχασμό και καλλιέργεια της ενσυναίσθησης. Θα εντοπιστούν τα στοιχεία που μπορεί να συντελούν στη δημιουργία ενός περιστατικού βίας, τα αναδυόμενα συναισθήματα των συντελεστών τα όρια που διαφοροποιούνται καθώς οι ηλικίες των παιδιών γίνονται μεγαλύτερες. Η ομάδα εναλλάσσει κυκλικά τους ρόλους και βιώνει τα ξεχωριστά συναισθήματα. Θα δουλέψουμε πάνω στο περίγραμμα του σώματος του παιδιού θύτη μπαίνοντας στη θέση του, θα γράψουμε στο χαρτί του μέτρου τα συναισθήματα που μπορεί να νιώσουμε αν εμείς είμαστε σε αυτή την άβολη θέση, ενώ μελετάμε και καταγράφουμε τι μπορεί να μας οδήγησε σε αυτή την κατάσταση. Θα κουβεντιάσουμε για τις παραμέτρους που δημιουργούν παιδιά θύτες, το βάθος χρόνου και το πόσο νωρίς μπορεί κανείς να παρέμβει για να αποτραπεί το φαινόμενο.

Η ηθική και η αξιοπρέπεια των παιδιών μας όταν θίγονται μπορεί να δημιουργήσουν αποκλίνουσες συμπεριφορές, τα συναισθήματα όταν κυριαρχούν στα παιδιά μας μπορεί να τα οδηγήσουν σε λάθη. Πώς όμως μπορεί να ενταχθούν και πάλι στην ομάδα;

Υπάρχει άραγε κακό παιδί, ή κακό περιβάλλον; Θα μελετήσουμε τις παραμέτρους και θα βγάλουμε συμπεράσματα, εντοπίζοντας τις λεπτές ισορροπίες μεταξύ της αποδοχής και της απόρριψης, της καταστροφικής και διαστρεβλωμένης συμπεριφοράς και της εκπαιδευτικής διαδικασίας που είναι βασισμένη στην αποδοχή, στην επιβράβευση, στη δημιουργική συνεργασία στο παιχνίδι και τη δραματοποίηση που αμβλύνουν και τις πιο δύσκολες καταστάσεις και δημιουργούν συνοχή στην ομάδα

8) Δήμητρα Κωτσιοπούλου, Γεωργία Μούσιου

Περί τέχνης... ο λόγος των παιδιών (για εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης)

Ο σχεδιασμός εκπαιδευτικών προγραμμάτων που αφορούν τις τέχνες προωθεί τη βιωματική μάθηση με επιδίωξη την οικοδόμηση της γνώσης μέσω αυθεντικών καθηκόντων. Η ανάπτυξη των δραστηριοτήτων γίνεται στη βάση της διασύνδεσης της θεωρίας με την πράξη με απώτερο σκοπό τη σύνδεση της παραγόμενης γνώσης με γνώσεις που θα χρειαστούν οι μαθητές στην καθημερινή τους διαβίωση, με γνώσεις που θα χρησιμοποιήσουν οι μαθητές για επίλυση προβλημάτων του πραγματικού κόσμου (Herrington & Oliver, 2000). Οι τέχνες αποτελούν ένα από τα σημαντικότερα επιτεύγματα στην ιστορία του ανθρώπου. Είναι προϊόν παραγωγικής διαδικασίας της ανθρώπινης διανοητικής δύναμης με διαχρονική σημασία και αξία. Είναι πλέον αποδεκτό ότι η επαφή με κάθε μορφή τέχνης αναπτύσσει την αισθητική εμπειρία του ανθρώπου, καλλιεργεί τη δημιουργική του φαντασία, καθώς επίσης βοηθά το άτομο να αναπτύξει επικοινωνιακές και κοινωνικές δεξιότητες.

Η εκπαίδευση στη τέχνη ενισχύει τη δυναμική της εκπαιδευτικής διαδικασίας και αποκτά μια ευρύτερη παιδαγωγική αξία καθώς συνδέεται αναπόσπαστα με την κοινωνική συνείδηση και ζωή. Η εκπαίδευση των μαθητών μέσω της τέχνης καθιστά το νου του παιδιού πιο ευέλικτο και συνεπώς πιο αποτελεσματικό στην αναζήτηση της γνώσης, της έκφρασης και της επικοινωνίας (Charman, 1993). Η τέχνη μπορεί να προάγει τον κριτικό και δημιουργικό στοχασμό των μαθητών και μπορεί να αποτελέσει μια προσθετική αξία στην εκπαιδευτική διαδικασία. Έρευνες αποκαλύπτουν πως οι εικαστικές τέχνες συμβάλλουν στη θετική στάση των μαθητών και, κατ' επέκταση, στη σχολική επιτυχία.

Επιστημονικές έρευνες αποκαλύπτουν πως οι εκπαιδευτικοί αισθάνονται ανεπαρκείς όσον αφορά τις απαιτήσεις των αναλυτικών προγραμμάτων για την αισθητική αγωγή. Η ελλιπής εκπαίδευση από τα πανεπιστημιακά ιδρύματα, η αδυναμία εφαρμογής μιας σταθερής επιμορφωτικής πολιτικής, η έλλειψη κατάλληλων υποδομών και ανάλογου εξοπλισμού είναι σημαντικοί παράγοντες που επηρεάζουν τις στάσεις των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης σε ζητήματα που αφορούν τη διδακτική των τεχνών (Buldu & Shaban, 2010, Zimmerman, 2010, Μαγουλιώτης κ.ά., 2010).

Σκοπός του βιωματικού εργαστηρίου είναι να δώσει τη δυνατότητα στους συμμετέχοντες να ενεργήσουν ως μαθητές, να εμπλακούν στις ευεργετικές διεργασίες της παραγωγής έργων τέχνης και να γνωρίσουν τη μεθοδολογία ανάπτυξης σχεδίων παρατήρησης έργων τέχνης.

9) Φανή Τριπολιτσιώτου

Ανακαλύπτω Παλαιοντολογικούς Θησαυρούς (για εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων)

Οι βαθιές αλλαγές που συνέβησαν τα τελευταία χρόνια, τόσο στη φύση και τα χαρακτηριστικά της επιστημονικής γνώσης, όσο και στην αντίληψη για το περιεχόμενο και τις μεθόδους εκπαίδευσης, έδωσαν χώρο ώστε να αναπτυχθεί και ένα τρίτο πεδίο διάδοσης της επιστημονικής γνώσης, ένα πεδίο όπου συναντώνται οι μηχανισμοί της εκκλιτικής και του διδακτικού μετασχηματισμού αυτής της γνώσης. (Κολιόπουλος, Δ. 2005)

Σύμφωνα με τον Escot (1999), το σχολείο επένδυσε σε άλλους χώρους, όπως τα μουσεία για να εισαγάγει μία άλλη παιδαγωγική αντίληψη.

Το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας της Φιλεκπαιδευτικής εταιρείας, από την ίδρυσή του, στοχεύει στην προσφορά γνώσης με ένα ευχάριστο και δημιουργικό τρόπο μέσα από τη σχεδίαση και οργάνωση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων του. Τα εκπαιδευτικά αυτά προγράμματα συνδέονται με την ύλη των μαθημάτων του Δημοτικού και του Γυμνασίου, όπως αυτή ορίζεται από το Αναλυτικό Πρόγραμμα του Υπουργείου Παιδείας. Μέσα στο πλαίσιο αυτό τα προγράμματα επεκτείνονται, διαμορφώνονται και τροποποιούνται, ώστε να αντιστοιχούν στις γνωστικές ανάγκες της κάθε τάξης. Στην παρούσα εργασία παρουσιάζεται ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα που αντλεί το θέμα του από την Παλαιοντολογία. Πρόκειται για την παρουσίαση μίας μικρογραφίας ανασκαφής, με αληθινά απολιθώματα.

Βασικοί στόχοι του προγράμματος είναι οι μαθητές:

- Να έρθουν σε επαφή με τον κόσμο των απολιθωμάτων.
- Να γνωρίσουν τι είναι ανασκαφή.
- Να γνωρίσουν τα βασικά στοιχεία της μεθοδολογίας της ανασκαφής.
- Να αναγνωρίσουν απολιθώματα και να τα ταξινομήσουν.

- Να αναγνωρίσουν τη γεωλογική κληρονομιά ως μέρος της πολιτιστικής κληρονομιάς ενός τόπου.

Το πρόγραμμα συνδυάζει και τη χρήση NT τόσο για τη διδασκαλία όσο και για την αξιολόγηση μέσα από διαδραστικό παιχνίδι.

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε μαθητές Δημοτικού Γ' - Στ' τάξης, καθώς και σε μαθητές Α' και Β' τάξεων του Γυμνασίου και η δράση του είναι σε εξέλιξη.

10) Μαρία Ρέλλια

Διδάσκοντας το παρελθόν στο παρόν: CLILing History - A Visual Trip to the Paths of Mythology (για εκπαιδευτικούς και καθηγητές Αγγλικής πρωτοβάθμιας)

Το παρόν εκπαιδευτικό διδακτικό μοντέλο, που αποτελεί τη βάση του εργαστηρίου, αφορά στην εφαρμογή της μεθόδου CLIL στη διδασκαλία του μαθήματος της Ιστορίας/Μυθολογίας (Γ' Δημοτικού) στην Αγγλική γλώσσα. Οι σχετικές διδασκαλίες σχεδιάζονται, σταδιακά, από την εκπαιδευτική Αγγλική γλώσσα, σε συνεννόηση με τον εκπαιδευτικό του τμήματος, με προσαρμογή του αντίστοιχου υλικού από το σχολικό εγχειρίδιο των μαθητών. Τελικό αποτέλεσμα αποτελεί η δημιουργία ιστοριών από τους ίδιους τους μαθητές, αξιοποιώντας τα υλικά των αρχαίων μύθων, επιρροές από τη σύγχρονη ζωή και ψηφιακά εργαλεία. Βασικοί στόχοι είναι η διδασκαλία και η εκμάθηση της μυθολογίας με χρήση τεχνολογίας και άλλων πηγών πέρα από το σχολικό εγχειρίδιο (ο συγκερασμός δηλαδή του «παλιού» με το «καινούριο»), καθώς και η βελτίωση του επιπέδου των μαθητών στην Αγγλική γλώσσα. Η διδακτική πρόταση αφορά σε μία διδακτική ώρα την εβδομάδα, με χρήση εργαλείων WEB 2.0 για την παραγωγή και την παρουσίαση του εκπαιδευτικού υλικού, καθώς και σχετικών οπτικοποιημένων αποσπασμάτων (videos) από το διαδίκτυο. Η μέθοδος εργασίας είναι ομαδοσυνεργατική ενώ, εμφανώς, η εν λόγω διδασκαλία έχει χαρακτήρα διαθεματικό. Αρχικά γίνεται μια σύντομη θεωρητική παρουσίαση της διδακτικής προσέγγισης CLIL και αναλύονται οι τρόποι εφαρμογής της στη διδασκαλία της Μυθολογίας (Γ' τάξη) μέσα από την Αγγλική γλώσσα. Στη συνέχεια, οι συμμετέχοντες παίρνουν τον ρόλο «μαθητή» της Γ' τάξης και διδάσκονται μία θεματική ενότητα από το σχολικό εγχειρίδιο της Ιστορίας μέσω CLIL, καταλήγοντας στη δημιουργία ενός σχετικού μύθου. Το εργαστήριο ολοκληρώνεται την αποτίμηση/αξιολόγηση του παρόντος εκπαιδευτικού μοντέλου, μέσω συζήτησης και ενός σύντομου ερωτηματολογίου.

11) Χριστόφορος Κωσταρής, Μαρία Κατσά

Γνωστικές και κοινωνικές δεξιότητες που αναπτύσσουν οι μαθητές μέσα από το εκπαιδευτικό παιχνίδι (για εκπαιδευτικούς δευτεροβάθμιας όλων των ειδικοτήτων)

Στη σύγχρονη εκπαιδευτική πραγματικότητα, τα κίνητρα των μαθητών για ενεργό συμμετοχή αποτελούν σημαντική παράμετρο στη μαθησιακή διαδικασία, αφού σχετίζονται άμεσα με την επίτευξη των μαθησιακών στόχων. Επομένως, οι εκπαιδευτικοί χρειάζεται να δημιουργούν ένα περιβάλλον μάθησης που να ενθαρρύνει τους μαθητές να θέτουν στόχους και να αξιοποιούν τη φυσική τους προδιάθεση για διερεύνηση. Και τούτο, μέσα από την αλληλεπίδραση και τη συνεργασία με τους συμμαθητές τους, αφού έτσι, αποδεσμεύονται από την παθητική ακρόαση, αναπτύσσουν πρωτοβουλίες και αποκτούν κριτική ικανότητα. Αναδεικνύεται, λοιπόν, η ανάγκη υιοθέτησης καινοτόμων μεθόδων διδασκαλίας από τους εκπαιδευτικούς, όπως είναι και η μάθηση μέσω του εκπαιδευτικού παιχνιδιού. Το εκπαιδευτικό παιχνίδι έχει κανόνες, δομή και στόχους, ενώ παράλληλα, αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της αναπτυξιακής διαδικασίας των μαθητών. Και τούτο, διότι τους βοηθά στην οικοδόμηση της προσωπικής τους ταυτότητας, προσφέροντας συναισθηματική ισορροπία και δίνοντας ερεθίσματα για άσκηση της δημιουργικής σκέψης. Συγχρόνως, μέσα από την επίτευξη των στόχων του παιχνιδιού ενισχύεται η αυτοεκτίμηση των μαθητών, γεγονός απαραίτητο και για τη βελτίωση της επίδοσής τους. Οι μαθητές, μέσω του εκπαιδευτικού παιχνιδιού, μαθαίνουν να επιλύουν προβλήματα, να υποστηρίζουν τη γνώμη τους με λογικά επιχειρήματα και να συσχετίζουν παραστάσεις με βάση προηγούμενες εμπειρίες τους, απεικονίζοντας πιθανά σενάρια εξέλιξης του παιχνιδιού. Παράλληλα, μαθαίνουν να συγκρίνουν και να συσχετίζουν γεγονότα, ενώ αποκτούν καλύτερη αίσθηση του χώρου και του χρόνου, αναπτύσσοντας την αντιληπτική τους ικανότητα. Συμπεραίνουμε, λοιπόν, ότι το εκπαιδευτικό παιχνίδι αποτελεί σημαντικό παράγοντα, τόσο συναισθηματικής αυτορρύθμισης των μαθητών, όσο και απόκτησης γνωστικών και κοινωνικών δεξιοτήτων. Στο πλαίσιο αυτού του Βιωματικού Εργαστηρίου παρουσιάζονται εκπαιδευτικά παιχνίδια -ορισμένα εκ των οποίων απαιτούν τη χρήση

ΤΠΕ- και δραστηριότητες, που ενισχύουν την αλληλεπίδραση μεταξύ των μαθητών, ενώ συγχρόνως βοηθούν τον εκπαιδευτικό να δημιουργήσει τις κατάλληλες προϋποθέσεις για αποτελεσματική και ομαδοσυνεργατική διδασκαλία.

12) Αναστασία Ευσταθίου

Για την ανάπτυξη της φιλαναγνωσίας (για νηπιαγωγούς, δασκάλους και καθηγητές ειδικοτήτων που υπηρετούν στο δημοτικό)

Με αφητηρία λογοτεχνικά βιβλία που διαπραγματεύονται ποικίλα και διαφορετικά θέματα, βιβλία που απευθύνονται σε αναγνώστες προσχολικής ή ηλικίας δημοτικού σχολείου, προτείνονται από την εισηγήτρια πρακτικές φιλαναγνωστικές δράσεις. Μέσα από τη συστράτευση των τεχνών επιχειρούμε να ξεκλειδώσουμε τον Κωδικό «Φιλαναγνωσία» με την ενεργή συμμετοχή των εκπαιδευτικών. Οι εκπαιδευτικοί, μετέχοντας σε μικρές ομάδες και μέσα από συνεργατικές διαδικασίες προσεγγίζουν το λογοτεχνικό βιβλίο σε ρόλο «μαθητή» με σύνθημα τη δημιουργικότητα και τη φαντασία στην τάξη.

Ειδικότερα κάνουμε λόγο για ένα εργαστήριο που θα περιλαμβάνει: παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου, σύνθεση ποιημάτων με καινοτόμες τεχνικές, αφήγηση της πλοκής ενός βιβλίου ή σκηνής με τη χρήση χειροποίητης κούκλας, αναπαράσταση μιας σκηνής με κουκλοθέατρο (χρήση υφασμάτινου γαντιού με ήρωες του βιβλίου), δημιουργία σκηνικού με κινούμενους χειροποίητους ήρωες από ευτελή υλικά, θεατρικό δρώμενο, δημιουργία κούκλας με απλά υλικά (νήμα, ύφασμα κ.ά.), κατασκευή τρισδιάστατου βιβλίου με γλωσσικές δραστηριότητες πάνω στο βιβλίο που επεξεργάζεται η ομάδα.

Οι παραπάνω προσεγγίσεις στοχεύουν στην ανάπτυξη του λεξιλογίου, της αποκλίνουσας και δημιουργικής σκέψης, τη βελτίωση του λόγου, τη δημιουργία και τη χαρά και, τέλος, την καλλιέργεια της φιλαναγνωσίας με αφορμή πάντα ένα βιβλίο που αξιοποιεί ο εκπαιδευτικός στην τάξη.

ΚΥΡΙΑΚΗ 21/5/17, 12.30-2.30 μ.μ.

1) Κυριακή Μέλλιου, Μαρία Κουτή, Καλλιόπη Νικολοπούλου

Ταξιδεύοντας ψηφιακά στην κοινότητα «Out of Eden Learn» (για εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων)

Στόχος του εργαστηρίου είναι η γνωριμία των συμμετεχόντων με την ψηφιακή μαθησιακή κοινότητα «Out of Eden Learn». Η κοινότητα αποτελεί πρωτοβουλία του ερευνητικού κέντρου Project Zero του Πανεπιστημίου Harvard σε συνεργασία με τον κάτοχο δύο βραβείων Pulitzer ανθρωπολόγο-δημοσιογράφο και βασικό συνεργάτη του National Geographic, Paul Salopek. Μέσα από το «Out of Eden Learn» εκπαιδευτικοί και μαθητές από όλον τον κόσμο εμπλέκονται ψηφιακά στο επικό ταξίδι που πραγματοποιεί ο Paul Salopek με τα πόδια προκειμένου να ανιχνεύσει την παγκόσμια μετανάστευση των προγόνων μας σε μία 7ετή οδύσεια 21.000 μιλίων. Το πρόγραμμα παρέχεται δωρεάν και απευθύνεται σε όλες τις σχολικές τάξεις της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Στα πλαίσια του εργαστηρίου οι συμμετέχοντες θα έχουν τη δυνατότητα να εξοικειωθούν με το εκπαιδευτικό περιεχόμενο του προγράμματος «Out of Eden Learn» και να παρακολουθήσουν μία σύντομη παρουσίαση της επιτυχημένης πορείας του 4ου Νηπιαγωγείου Πειραιά, που έτυχε διεθνούς αναγνώρισης. Στη συνέχεια, οι συμμετέχοντες θα περιηγηθούν στην ψηφιακή πλατφόρμα. Μέσα από βιωματικές δραστηριότητες θα έρθουν σε επαφή με τις βασικές αρχές του προγράμματος που είναι η στοχαστική παρατήρηση, η αφήγηση και η αλληλεπίδραση. Επίσης θα γνωρίσουν τις καινοτόμες συμμετοχικές μεθόδους και τα εκπαιδευτικά εργαλεία που πλαισιώνουν τα έξι προτεινόμενα μαθησιακά βήματα. Κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου, θα οργανωθούν ποικίλες δράσεις ώστε οι συμμετέχοντες να ανακαλύψουν τρόπους, με τους οποίους θα δώσουν την ευκαιρία στους μαθητές τους:

- να παρατηρήσουν τον τόπο και τη γειτονιά τους,
- να διερευνήσουν την ιστορία και τις παραδόσεις της, και
- να κατανοήσουν τον τρόπο με τον οποίο οι ζωές τους εντάσσονται σε ένα παγκόσμιο κοινωνικό, πολιτισμικό, περιβαλλοντικό και πολιτικό πλαίσιο.

Τέλος, μέσα από διαδικασίες αναστοχασμού που προτείνονται από την ερευνητική ομάδα Project Zero του Πανεπιστημίου Harvard θα δοθεί η δυνατότητα στους συμμετέχοντες να αποτιμήσουν την εμπειρία του εργαστηρίου και να αναγνωρίσουν τη σύνδεση του προγράμματος με τις αρχές της Εκπαίδευσης του 21ου αιώνα.

2) Πόπη Κασσωτάκη–Ψαρουδάκη

Τα πληροφοριακά κείμενα στην τάξη: Μάθηση και αισθητική απόλαυση (για εκπαιδευτικούς δευτεροβάθμιας)

Οι συμμετέχοντες θα γνωρίσουν τα διάφορα είδη των πληροφοριακών κειμένων (αφηγηματικά, αμιγώς πληροφοριακά, μικτά), τα χαρακτηριστικά και τις δομές οργάνωσης του περιεχομένου τους, καθώς και εναλλακτικούς τρόπους διδακτικής αξιοποίησής τους, ώστε να είναι σε θέση να υποστηρίξουν τους μαθητές τους στο να μαθαίνουν και ταυτόχρονα να απολαμβάνουν αισθητικά αυτό το είδος των κειμένων. Το εκπαιδευτικό υλικό που θα χρησιμοποιηθεί περιλαμβάνει κατάλληλα επιλεγμένα αυθεντικά πληροφοριακά κείμενα (βιβλία γνώσεων και άλλα), τα οποία αφορούν στο φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον. Οι εκπαιδευτικές τεχνικές (ιδεοθύελλα, εργασία σε ομάδες, χιονοστιβάδα, μελέτη περίπτωσης, εμπλοκή των Τεχνών), που θα υιοθετηθούν για την επικοινωνία με τους συμμετέχοντες, προέρχονται από την εκπαίδευση ενηλίκων και αποσκοπούν στην κινητοποίηση και την ενεργό συμμετοχή όλων στη μαθησιακή διαδικασία.

3) Θωμάς Κόκκαλης, Μαρία-Τερέζα Κοτρώνη, Ευάγγελος Κουτσώνης, Χρήστος Παπαβασιλείου, Ευτυχία Τζέλιου

Οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση μέσω Εργαστηριακών Ασκήσεων (για εκπαιδευτικούς δευτεροβάθμιας)

Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση λειτουργεί συμπληρωματικά με τα γνωστικά αντικείμενα που διδάσκονται στα σχολεία και έχει ως στόχο να βοηθήσει τους μαθητές να συνδέσουν τη σχολική γνώση με το φυσικό, κοινωνικό και πολιτισμικό περιβάλλον και έτσι να εφαρμόσουν στην καθημερινή πραγματικότητά τους τη γνώση που οικοδομούν στο πλαίσιο της τυπικής εκπαίδευσης. Δίνεται έτσι η δυνατότητα ενασχόλησης των μαθητών με περιβαλλοντικά θέματα ή προβλήματα, τα οποία η ανθρωπότητα καλείται να αντιμετωπίσει σήμερα περισσότερο από κάθε άλλη εποχή. Ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα της ανθρωπότητας είναι η ενεργειακή κρίση που οφείλεται στη χρήση μη Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ). Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΚΠΕ) Περτουλίου-Τρικκαίων, ως σημαντικός παράγοντας μη τυπικής εκπαίδευσης, αν και έχει μια οργανωμένη δομή, προχώρησε στη δημιουργία εργαστηρίου ΑΠΕ με θεματικούς άξονες την ηλιακή ενέργεια, την αιολική ενέργεια, την υδροηλεκτρική ενέργεια, τη βιομάζα και την κυψέλη υδρογόνου. Για την υλοποίηση των παραπάνω εργαστηριακών ασκήσεων ακολουθήθηκε η εποικοδομιστική μέθοδος διδασκαλίας στην οποία περιλαμβάνονται τα στάδια του προσανατολισμού, της ανάδειξης, της αναδόμησης και της εφαρμογής των ιδεών καθώς και της ανασκόπησης των νέων ιδεών. Για κάθε στάδιο και θεματικό άξονα σχεδιάστηκαν αντίστοιχα φύλλα εργασίας δίνοντας την δυνατότητα στους μαθητές να εμπεδώσουν το γνωστικό αντικείμενο.

4) Ιωάννα Φώκου, Χρυσαφία Λάμπρου

Για το αμίλητο νερό, παραμύθι θε να πω να το κάνω μιλημένο και με όλους μοιρασμένο. (για εκπαιδευτικούς προσχολικής αγωγής και πρωτοβάθμιας)

Το θέμα του βιωματικού αυτού εργαστηρίου είναι το νερό, η σπουδαιότητά του, η ρύπανση/μόλυνση, η κακοδιαχείριση και οι τρόποι εξοικονόμησής του. Εντάσσεται στη θεματολογία της εκπαίδευσης για το περιβάλλον και την αειφορία και συνδέεται με την εκπαίδευση για την ιδιότητα του παγκόσμιου πολίτη (global citizenship). Αξιοποιώντας στοιχεία του λαϊκού πολιτισμού, όπως παροιμίες των Βαλκανίων και λαϊκά παραμύθια από όλον τον κόσμο, αναδεικνύει τόσο τη σπουδαιότητα του νερού για τη βιωσιμότητα του πλανήτη όσο και το μέγεθος του προβλήματος της κακοδιαχείρισης του νερού σε παγκόσμιο επίπεδο. Παρουσιάζει μεθόδους/πρακτικές για την προστασία/εξοικονόμησή του. Μέσα από πειράματα με καθημερινά υλικά, αλλά και μέσα από παιχνίδια, τίθενται προβληματισμοί, ενισχύεται η ενσυναίσθηση και αναδεικνύονται προσωπικές απόψεις. Ταυτόχρονα, μέσα από φύλλα εργασίας και δραστηριότητες, διαμορφωμένα για τις μικρές

και για τις μεγαλύτερες τάξεις του δημοτικού, τόσο ως προς τη μέθοδο όσο και ως προς το περιεχόμενο, συνδέεται διαθεματικά/διεπιστημονικά με διδακτικά αντικείμενα, όπως Γλώσσα, Μαθηματικά, Ιστορία, Μελέτη Περιβάλλοντος, Φυσική, Γεωγραφία, Θρησκευτικά, Μουσική, Εικαστικά, Θεατρική Αγωγή, Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή, Φυσική Αγωγή. Αποτελεί επέκταση εργαστηρίου που υλοποιήθηκε σε επιμορφωτική ημερίδα για εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (δασκάλων και ειδικοτήτων) που υλοποίησε η ΠΕΕΚΠΕ (Πανελλήνια Ένωση Εκπαιδευτικών Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης) Αττικής τον Μάρτιο του 2017, με θέμα: «Το παραμύθι στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση». Ταυτόχρονα, μέρη της διδασκαλίας έχουν εφαρμοστεί, ακολουθώντας τη δομή που περιγράφεται στο εργαστήριο, τόσο σε μικρές όσο και σε μεγάλες τάξεις, σε δημοτικά σχολεία της Α' Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Αθηνών.

5) Μαρία Κουρκουμेलη

Ας παίξουμε με τις αφίσες και τα μηνύματα της IBBY για την Παγκόσμια Ημέρα Παιδικού Βιβλίου!
(για εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων)

Η Παγκόσμια Ημέρα Παιδικού Βιβλίου γιορτάζεται κάθε χρόνο στις 2 Απριλίου, την ημέρα που γεννήθηκε ο μεγάλος Δανός παραμυθάς Χανς Κρίστιαν Άντερσεν. Ο εορτασμός καθιερώθηκε το 1966 από τη Διεθνή Οργάνωση Βιβλίων για τη Νεότητα (International Board on Books for Young People- IBBY). Από τότε κάθε χρόνο ένα διαφορετικό εθνικό τμήμα της IBBY προσκαλεί έναν συγγραφέα και έναν εικονογράφο από τη χώρα του να ετοιμάσουν το μήνυμα και την αφίσα αντίστοιχα που θα διανεμηθούν σε όλο τον κόσμο με σκοπό να τονιστεί η αξία των βιβλίων και της ανάγνωσης και να ενθαρρυνθεί η διεθνής συνεργασία για την ανάπτυξη και τη διάδοση της παιδικής λογοτεχνίας.

Το εργαστήριο με θέμα «Ας παίξουμε με τις αφίσες και τα μηνύματα της IBBY για την Παγκόσμια Ημέρα Παιδικού Βιβλίου!» σχεδιάστηκε από το Ελληνικό Τμήμα της IBBY-Κύκλος του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου. Περιλαμβάνει αναγνωστικές εμπυχώσεις, παιχνίδια και δραστηριότητες φιλαναγνωσίας βασισμένα σε διαφορετικά μηνύματα και αφίσες της IBBY.

Οι δράσεις μπορούν να αξιοποιηθούν από εκπαιδευτικούς, βιβλιοθηκονόμους, παιδικές λέσχες ανάγνωσης με στόχο την προώθηση της ανάγνωσης και την καλλιέργεια φαντασίας και δημιουργικότητας των παιδιών.

6) Θεοδώρα Τζιαμπάζη

Δημιουργική γραφή (για εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων)

Στο εργαστήριο θα παρουσιαστεί η δημιουργική γραφή ως εκπαιδευτική μέθοδος ανάπτυξης της φαντασίας και καλλιέργειας του γραπτού λόγου. Ενδεικτικά, παραθέτω ένα σχέδιο του προγράμματος:

Α' Μέρος:

Μετά από μια επισκόπηση του όρου και μια συζήτηση θεωρητικής φύσης γύρω από συναφείς έννοιες (δημιουργική σκέψη, λογοτεχνία) θα αναζητήσουμε τους τρόπους που μπορεί να ενταχθεί η δημιουργική γραφή στην τάξη. Θα διερευνηθεί η σχέση του σύγχρονου δασκάλου με τον όρο «δημιουργική γραφή» και πώς νοηματοδοτείται η άνοδος της πρακτικής τα τελευταία χρόνια. Τα ερείσματα της συζήτησης τα παρέχει η διπλωματική μου εργασία (επισυνάπτω παρακάτω το link) και η εμπειρία μου από την εφαρμογή εργαστηρίων ο δημιουργικής γραφής σε παιδιά, στοιχεία που θα αναμιχθούν γόνιμα με τα σχόλια των συμμετεχόντων.

Στο Β' μέρος θα εστιάσουμε στην μελέτη επιλεγμένων παραδειγμάτων, αυθεντικών δημιουργιών παιδιών που συμμετείχαν στα πρότζεκτ που σχεδίασα και υλοποίησα. Τα κείμενα θα συζητηθούν, θα αναλυθούν και θα γίνουν το υλικό μέσα από το οποίο θα συνθέσουμε επαγωγικά κάποιες διαπιστώσεις για πρακτικές παραμέτρους και δυνατότητες που προκύπτουν από την εφαρμογή στην τάξη (εκπόνηση αυτόνομων ασκήσεων, σύνδεση με λογοτεχνικά βιβλία, ομαδικές εργασίες).

Γ' μέρος: Οι εκπαιδευτικοί θα χωριστούν σε ομάδες και θα δοκιμαστούν σε μια άσκηση δημιουργικής γραφής. Εναλλακτικά, θα σχεδιάσουν μια δραστηριότητα για εφαρμογή στην τάξη.

7) Ιωάννα-Μαρία Χρονοπούλου, Ιωάννα Δημητρακάκη, Ελένη Ντζάνη, Ιωάννα Χαλεπά

Εργαστήριο φιλαναγνωσίας: «Το παλιόπαιδο» της Α. Δαρλάση (για εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας και φοιτητές παιδαγωγικών σχολών)

Το βιβλίο της Αγγελικής Δαρλάση «Το παλιόπαιδο» προσφέρεται για ανάγνωση σε σχολική τάξη, καθώς θίγει τα ζητήματα της φτώχειας και της κοινωνικής περιθωριοποίησης, δίνοντας ταυτόχρονα ένα μήνυμα ελπίδας. Καλλιεργεί την αγάπη για την τέχνη μέσα από την προβολή αυτής ως μέσου αλλαγής και διεξόδου από τις δυσχερείς συνθήκες ζωής. Το γεγονός ότι βασίζεται σε πραγματική ιστορία κάνει πιο έντονη την επίδρασή του στο αναγνωστικό κοινό. Το συγκεκριμένο εργαστήριο στηρίζεται στο διδακτικό μοντέλο των Benton-Fox για την προσέγγιση της Λογοτεχνίας στο σχολείο, αξιοποιώντας ταυτόχρονα κι άλλες αναγνωστικοκεντρικές θεωρίες της λογοτεχνίας. Στόχος του είναι να παρουσιάσει ένα παράδειγμα αξιοποίησης λογοτεχνικού βιβλίου στη σχολική τάξη. Οι συμμετέχοντες θα αποκτήσουν πρακτικές γνώσεις για το πώς να διδάξουν Λογοτεχνία, καλλιεργώντας τη φιλαναγνωσία σε μαθητές Δημοτικού, μέσα από βιωματικές δραστηριότητες προσαρμοσμένες με παιγνιώδη τρόπο.

8) Μαρίνος Ιωάννου

Καλλυντικά και Χημεία (για εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης)

Τα καλλυντικά από την αρχαιότητα έπαιξαν ένα πολύ σημαντικό ρόλο στην φροντίδα του ανθρώπινου σώματος και στην ανάδειξη της ομορφιάς του. Τα πρώτα στοιχεία της ύπαρξής τους χρονολογούνται στην Αρχαία Αίγυπτο του 4000 π.Χ. Η απουσία όμως χημικών γνώσεων οδήγησε τους ανθρώπους εκείνων των εποχών στη χρήση υλικών τα οποία έχουν πλέον αποδειχθεί ως επιβλαβή για την υγεία του ανθρώπου. Κάποια μάλιστα οδηγούν μέχρι και στον θάνατο με χαρακτηριστικότερο παράδειγμα τη χρήση ενώσεων του μολύβδου για τη λεύκανση της επιδερμίδας στην Αρχαία Ελλάδα και στην Κίνα και το περίγραμμα των ματιών στην Αρχαία Αίγυπτο.

Στις μέρες μας η εξέλιξη της Χημείας έχει δημιουργήσει νέες προοπτικές στον χώρο των καλλυντικών. Νέα υλικά, φιλικά προς τον άνθρωπο και το περιβάλλον, χρησιμοποιούνται με θεαματικά αποτελέσματα.

Στα πλαίσια της διερεύνησης της ύπαρξης τέτοιων υλικών και υπακούοντας το δόγμα ότι στο πρόσωπο και στο σώμα μας βάζουμε ό,τι μπορούμε και να καταναλώσουμε ως τροφή, επιχειρήσαμε να μελετήσουμε τον κυρίαρχο ρόλο που διαδραματίζει η Χημεία στην παρασκευή καλλυντικών και σαπουνιών. Βασικός άξονας της δράσης μας ήταν ο προσδιορισμός των επιζήμιων για το ανθρώπινο δέρμα και οργανισμό χημικών ουσιών που χρησιμοποιούν οι εταιρείες στην σύνθεση των καλλυντικών, η διεξοδική μελέτη των παρενεργειών τους και η σύνθεση φυσικών καλλυντικών και σαπουνιών αποφεύγοντας την χρήση αυτών των ουσιών.

Αποπειραθήκαμε να συνθέσουμε ενυδατική κρέμα για το πρόσωπο, αντισηπτικό, σαπούνι γλυκερίνης, σαπούνι ελαιόλαδου bath-bombs και lip-balm. Η ομάδα επισκέφθηκε το εργαστήριο γνωστής εταιρείας καλλυντικών όπου εκπαιδεύτηκε και συμμετείχε στην συνθετική πορεία παρασκευής ενυδατικής κρέμας. Επίσης είχαμε συνεργασία με μικρές εταιρείες του χώρου οι αντιπρόσωποι των οποίων μας έδειξαν πολλά από τα μυστικά της σύνθεσης σαπουνιού από γλυκερίνη και κυρίως από ελαιόλαδο. Σε συνεργασία με την Ένωση Ελλήνων Χημικών, η ομάδα έλαβε μέρος στο Athens Science Festival για δύο συνεχή χρόνια όπου παρασκεύασε τα προϊόντα της μπροστά σε κοινό. Η παρουσία της ομάδας απέσπασε πολύ θετικά σχόλια και βραβεύτηκε από την Ε.Ε.Χ. Επίσης, πάντα υπό την αιγίδα της Ένωσης Ελλήνων Χημικών, παρουσιάσαμε την δουλειά μας στην βραδιά του ερευνητή 2016 όπου μας έγινε πρόταση από το ινστιτούτο Pasteur να λάβουμε μέρος σε μια μία μεγάλη φιλανθρωπική εκδήλωση που οργανώνει. Η συμμετοχή μας στο ACSTAC 2015 επιβραβεύτηκε με το 2ο βραβείο και έχει γίνει ήδη αποδεκτή η συμμετοχή μας στο ACSTAC 2017. Επίσης παρουσιάσαμε, με ιδιαίτερη επιτυχία, τα καλλυντικά μας σε εκδήλωση του Χημικού τμήματος του Πανεπιστημίου Αθηνών και στο bazaar του σχολείου μας.

9) Βίλλυ Μήτρακα, Δίκτυο για τα Δικαιώματα του Παιδιού

«ΤΟ ΠΑΙΔΙ-ΠΟΛΙΤΗΣ», Βιωματικό Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα για παιδιά Δ΄-ΣΤ΄ Δημοτικού και Γυμνασίου (για εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης)

Το Εκπαιδευτικό αυτό Πρόγραμμα έχει ως στόχο να προσφέρει στα παιδιά το βίωμα και την έννοια του τι σημαίνει «πολίτης» στη σύγχρονη δημοκρατία, καθώς και ποιο το νόημα της υπεύθυνης στάσης απέναντι στην κοινωνία. Όλα αυτά προσφέρονται στα παιδιά μέσα από απλές δράσεις, πληροφόρηση, έντυπο υλικό, παιχνίδια ρόλων και συμμετοχική παρατήρηση. Δίνουμε στα παιδιά τη δυνατότητα να αντιληφθούν ότι στις σύγχρονες κοινωνίες ο πολίτης πρέπει να ενημερώνεται και να

διαμορφώνει άποψη για πολλά και διαφορετικά ζητήματα, που αφορούν την τοπική κοινωνία όπου ζει, τη χώρα του, καθώς και την παγκόσμια κοινότητα. Επίσης, τα κάνουμε να αντιληφθούν ότι κανένα από αυτά τα προβλήματα δεν είναι ξένα προς τη ζωή του ίδιου και της οικογένειάς του και ότι αυτό συνεπάγεται τη συμμετοχή του και τη συμβολή του στην καλύτερη αντιμετώπιση και τη λύση τους.

Στη διάρκεια του προγράμματος επιλέγουμε τους πιο πρόσφορους παιδαγωγικούς τρόπους ώστε να αντιληφθούν οι μαθητές, μέσα από γεγονότα και παραδείγματα της καθημερινής ζωής, πως κάθε δραστηριότητα των ατόμων και των ομάδων που αφορά τη συλλογική ζωή συνδέεται με μια πολιτική απόφαση, με την ευρεία έννοια, καθώς και με τις νοοτροπίες και συμπεριφορές που επικρατούν στην κοινωνία. Οι θεματικές ενότητες που θα προσεγγίσουμε μέσα από «παιχνίδια» ερωτήσεων - απαντήσεων και βιωματικές ασκήσεις, αφορούν στα εξής πεδία:

- Οι ανθρώπινες ανάγκες και πώς συνδέονται με την ατομική, οικογενειακή, τοπική και ευρύτερη κοινωνική ζωή.
- Η αναζήτηση προτεραιοτήτων σε μια λίστα ατομικών και κοινωνικών αναγκών.
- Εντοπισμός των θεσμών (κρατικών, αυτοδιοικητικών, ιδρυμάτων κ.λπ.) που έχουν την αρμοδιότητα να συνδράμουν συγκεκριμένες ανάγκες.
- Η αλληλεπίδραση διαφορετικών κοινωνικών ομάδων απέναντι στην ικανοποίηση των αναγκών.
- Οι ιεραρχικές δομές, το πλαίσιο, οι κανόνες και οι νόμοι που καθορίζουν τη διαχείριση των αναγκών.
- Η ταυτότητα του πολίτη.
- Ο πολίτης και υπεύθυνη στάση του στην καθημερινή ζωή.
- Η διαδικασία λήψης αποφάσεων σε ατομικό και κοινωνικό επίπεδο.
- Τα δικαιώματα και οι ελευθερίες.
- Η κοινωνία των πολιτών και η κοινωνική αλληλεγγύη.

Μέσα από τα παραπάνω, στόχος του Εκπαιδευτικού Προγράμματος είναι η συνειδητοποίηση από τα παιδιά του ρόλου που έχει καθένας και καθεμιά μας στην καλύτερη συμβίωση με τους άλλους και τη διαμόρφωση της καλής κοινωνίας. Επίσης, η συνειδητοποίηση της συλλογικής δράσης, της σημασίας των διαφορετικών ομάδων συμφερόντων, η γνώση των ιεραρχικών δομών και των σχέσεων εξουσίας που διαμορφώνονται. Στόχος μας είναι, τέλος, η καλλιέργεια της ατομικής ευθύνης σε συνάρτηση με τις αξίες της κοινωνικής αλληλεγγύης και της κοινωνικής συνοχής, η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και το ενδιαφέρον για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

10) Βάλια Λουτριανάκη, Γιώργος Μπίκος

Μικρά μαθήματα πολιτικής για αυριανούς πολίτες (για φιλόλογους και διδάσκοντες Κοινωνική και πολιτική Αγωγή)

Τι θα συνέβαινε, αν δεν υπήρχε η πολιτική; Πώς μπορεί να αποδείξει σήμερα τη χρησιμότητά της; Με ποιον τρόπο μπορεί να συμβάλει στην ευημερία των πολιτών; Πώς νιώθει ένας ηγέτης και πώς βρίσκει ισορροπία ανάμεσα στο να είναι «καλός» και «κακός»; Ποιος είναι ο ρόλος της καχυποψίας, του ανταγωνισμού, της ανασφάλειας, της συναίνεσης και του καταναγκασμού σε μια πολιτική κοινωνία; Το σίγουρο είναι ότι η πολιτική έχει σημασία. Χτίζει και γκρεμίζει, μεταμορφώνει και παραμορφώνει, φορτίζει και αποφορτίζει... Με αφορμή τις παραπάνω σκέψεις του David Runciman (2015), καθηγητή πολιτικών επιστημών στο Cambridge, στο βιβλίο του Πολιτική. Μια μικρή Ιστορία (εκδ. Πατάκη), το εργαστήριο εστιάζεται σε τρία ερωτήματα: 1. Πώς η πολιτική ελέγχει τη βία; 2. Πώς ελέγχουν οι πολιτικοί την τεχνολογία; 3. Γιατί η πολιτική δεν μπορεί να γεφυρώσει το χάσμα μεταξύ των επιτυχημένων και των λιγότερο επιτυχημένων κρατών; Στο εργαστήριο οι συμμετέχοντες θα διερευνήσουν βιωματικά, μέσα από ατομικά και ομαδικά παιχνίδια σκέψης και λόγου, ρητορικά αγωνίσματα, θεατρικές δραστηριότητες και προσομοιώσεις πολιτικών θεσμών, τη σημασία της πολιτικής και τον ρόλο του ενεργού συνειδητοποιημένου πολίτη που θέλει να αποφύγει την απολιτικοποίηση.

11) Μαίρη Μαρίν

Γραμματισμός στα ΜΜΕ και δεξιότητες ζωής: Εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα μέσω της διαφήμισης (για εκπαιδευτικούς δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης όλων των ειδικοτήτων)

Η κυριαρχία της εικόνας στον σύγχρονο πολιτισμό μας αναγκάζει να αποδεχθούμε την κυριαρχία ποικίλων επικοινωνιακών εργαλείων. Ο σημαίνων ρόλος των ΜΜΕ και των διαφημιστικών μηνυμάτων στη διαμόρφωση των στάσεων, αντιλήψεων και του τρόπου ζωής των παιδιών είναι αδιαμφισβήτητη. Στη σημερινή εποχή η διαφήμιση κατέχει σημαντικό ρόλο και κυριαρχεί σε όλες τις ανθρώπινες δραστηριότητες. Ένα πλήθος σκοπούμενων οπτικοακουστικών μηνυμάτων (έντυπες και ηλεκτρονικές διαφημίσεις) στα οποία ο λόγος είναι υποταγμένος στην εικόνα μας κατακλύζουν καθημερινά. Στην εποχή του θεάματος και των διευρυμένων κωδίκων επικοινωνίας μέσα από τις νέες ψηφιακές μορφές έκφρασης (κινηματογράφος, βίντεο, πολυμέσα, διαδίκτυο), ο ρόλος της διαφήμισης επαναπροσδιορίζεται, αποκτώντας μια νέα παιδευτική διάσταση, η οποία, αν και εφόσον χρησιμοποιηθεί σωστά, μπορεί να προσφέρει απεριόριστες δυνατότητες κοινωνικής μάθησης και αισθητικής καλλιέργειας στους ανήλικους θεατές. Καθώς βασικές έννοιες όπως η δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα, η περιβαλλοντική και κοινωνική συνείδηση πρέπει να γίνονται κατανοητές από τα παιδιά, οι αξίες όπως η αξιοπρέπεια, η ανεκτικότητα και ο σεβασμός προς τους άλλους, και ικανότητες όπως η συνεργασία και η κριτική σκέψη δεν μπορούν να διδάσκονται με τους παραδοσιακούς τρόπους. Θα πρέπει να μαθαίνονται μέσω εμπειριών και πρακτικής, μέσω βιώματος και συμμετοχής σε ένα δημοκρατικό περιβάλλον και σε όσο το δυνατό νεαρότερη ηλικία. Με την αξιοποίηση των ερεθισμάτων που προσφέρουν σήμερα τα ΜΜΕ (Media Literacy) έχουμε τη δυνατότητα να αποκτήσουμε γνώσεις σχετικές με το θέμα που εξετάζεται κάθε φορά, να αναπτύξουμε δεξιότητες, ερευνητικές, εκφραστικές, συναισθηματικές, αλλά κυρίως να προωθήσουμε την ικανότητα κριτικής επεξεργασίας των πληροφοριών τις οποίες προσφέρουν, κάτι που μπορεί να οδηγήσει μακροπρόθεσμα σε αλλαγή στάσης. Το εργαστήριο που απευθύνεται σε γονείς, σπουδαστές και εκπαιδευτικούς όλων των ειδικοτήτων, θα δείξει με συστηματικό και παιγνιώδη τρόπο, ποικίλους τρόπους αξιοποίησης έντυπων και διαδικτυακών διαφημίσεων.

12) Μαρία Τρύφων

Εκπαιδευτικά προγράμματα σχολικών δραστηριοτήτων. Η συμβολή τους στη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου (πώς – πού – πότε – γιατί) (για εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων)

Γίνεται αναφορά στη σπουδαιότητα των Προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων, ως προς την ανάδειξη και τη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου. Αναφέρεται η μεθοδολογία που θα πρέπει να ακολουθείται από τους εκπαιδευτικούς πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την ολοκλήρωση της εφαρμογής ενός Εκπαιδευτικού Προγράμματος. Επισημαίνονται τα θετικά, αλλά γίνεται αναφορά και στα τρωτά σημεία από αυτές τις διαδικασίες. Κυρίως τονίζονται τα αποτελέσματα, που οδηγούν στην προώθηση, την ανάδειξη και τη γενικότερη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου, καθώς και τη δυνατότητα δημιουργίας και παροχής ισότιμων ευκαιριών στη γνώση, την παρεχόμενη εκπαίδευση και πρόσβαση στην πληροφορία.

ΔΟΜΗ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

- 1) Θεωρητικό πλαίσιο (βιβλιογραφικές αναφορές, η θέση τους στην εκπαιδευτική καθημερινότητα σε σχέση με το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών, χαρακτηριστικά των εκπαιδευτικών προγραμμάτων)
- 2) Μεθοδολογία ως προς την επιλογή και την υλοποίηση (πώς – πού – πότε – γιατί: τι πρέπει να γνωρίζει ο εκπαιδευτικός σε κάθε στάδιο της επιλογής και υλοποίησης του προγράμματος)
- 3) Η σημαντικότητα της δημιουργίας πλαισίου βιωματικής προσέγγισης των θεμάτων και δημιουργία ισότιμων μαθησιακών και εκπαιδευτικών ευκαιριών στον μαθητικό πληθυσμό (παράθεση παραδειγμάτων, αναφορά των συμμετεχόντων σε ανάλογα προσωπικά τους παραδείγματα και επεξεργασία τους)
- 4) Μελέτες περιπτώσεων (επιλογή χαρακτηριστικών παραδειγμάτων και επεξεργασία τους με βάση το θεωρητικό πλαίσιο και την προτεινόμενη μεθοδολογία)